

Sønderjylland.

Kredsudvalget i Tønder. Aabenraa, 27. Maj. Det samlede Resultat af Kredsvalget i Tønder Kreds i Søndags blev, at der valgtes 7 Danske, 16 Tyske og 1 Socialdemokrat. I Sognene nord for Tønder har Danskerne vundet en stor Sejr. Tyskerne her har ikke mere end ca. en Tienedel af det samlede Stemmatal. Den saakaldte „truede Firkant“ Tønder—Tinglev—Aabenraa—Løgumkloster, hvor Hjemmetykseriet fra gammel Tid har været saa stærkt, har fuldblyndet Forvandlingen fra ca. to Trediedel Tysk til overvejende Dansk. I den sydlige Del af Tønder Amt, der udgør Hovedparten af 2. Afstemningszone, og som ligger syd for Vælgerforeningens Linie, findes der Sogne, der endnu er overvejende dansktalende. Her er det, det skal vise sig — skriver „Hejmdal“ — naar den store Afstemningsdag kommer, hvad der ligger bagved den danske Bevægelse i Mellem-Slesvig. Sammenligner man Valgresultatet fra disse Egne i Søndags med Valgresultatet ved Rigsdagsvalget i 1912, er den danske Fremgang uhyre, fra ca. 40 danske Stemmer i 1912 til 461 i Søndags, medens Tyskerne kun er gaaet frem fra 1615 til 1765. Men de danske Stemmer udgør i Alt kun ca. en Femtedel af samtlige afgivne Stemmer, saa der er endnu et godt Stykke Vej til Fler-tallet.

En dansk Bank i Haderslev. Haderslev, 27. Maj. I Gaar Eftermiddags afholdtes paa „Harmonien“ et Møde af Interesserede fra Land og By med det Formaal at oprette en ny dansk Bank i Haderslev. Der var mødt godt og vel 50 Personer, og der nedsattes ifølge „Dannevirke“ et Udvalg med det Formaal at fremme Sagen.

Solgt Ejendom. Haderslev, 27. Maj. Gaardejer Hoff paa Gaarden „Olufsker“ har i Gaar solgt denne Ejendom til den danske Lehnsgreve Schaffalitzky de Muckadell. Gaarden har et Tilliggende af 210 Hektarer. Prisen er 870,000 Kr. Overtagelsen sker straks. Hr. Hoff købte ifølge „Dannevirke“ Gaarden for 10—12 Aar siden for 350,000 Mark, men har foretaget betydelige Udvidelser og Tilbygninger.

Tyndt befolket. Det vil sikkert have undret de fleste at høre de i Forhold til Landets Størrelse smaa Indbyggertal, der nævnes fra Sønderjylland, og Forholdet er da ogsaa dette, at skønt Landets Bonitet er en Mellemting mellem Fyn og Nørrejylland, er der ifølge „Fædril“ kun ca. 50 Indbyggere pr. Kvadratkilometer, i Nordslesvig endda kun ca. 40. Til Sammenligning er Fyns Befolkningstæthed 90 og Syd-Sjællands 70. Aarsagen til den ringe Befolkningstæthed menes for en stor Del at have været de politiske Forhold, hvorunder Befolkningen har levet, og som bl. a. har bevirket en meget stor Udvandring.

Imod den tyske Spekulation. Haderslev, 31. Maj. Efter hvad „Danskere“ erfarer, agter en herværende Bank i de nærmeste Dage at henvende sig til de ikke saa faa Berlinere og Sydtysskere, som i den senere Tid har anbragt deres Penge i Banken, og som for en stor Del selv flytter herop for derved at drage Formuen ubeskadiget over i det nye Danmark. Henvendelsen siger kort og godt, at Tyskerne inden Ugens Udlob maa sørge for at have Pengene anbragt længere syd-paa. Hvis de ikke gør det inden den Tid, anbringer Banken for Ejernes Risiko Pengene i et syd-tysk Pengeinstitut.

Dokumenter paa Baalet. Forleden lagde man ifølge „Danv.“ i Haderslev Mærke til en stærk Røg, som steg op fra Landraadens Have. Interesserede Folk, der søgte Oplysning om Røgens

ophav, saa et mærkeligt Syn. Inde i den gamle, for Tiden ret forsømt Have opdagedes et stort Baal, som bestod af luter gamle Dokumenter. Et Par Kontormedhjælpere var bevæbnet med hver sin Fork og saaes ivrigt beskæftigede med at dynge Aktebunde efter Aktebunde paa Baalet.

Det var Fortidens Synder, der gik op i Røg. De skulde ikke overleveres til den nye Tid.

Den nordslesvigske Vælgerforening. Aabenraa, 30. Maj. Den nordslesvigske Vælgerforening holdt i Dag Bestyrelses- og Tilsynsraads-møde paa Folkehjem. Mødet var forlangt indkaldt af en halv Snes Tilsynsraads-medlemmer. Til Stede var 51 af 52 folkevalgte Medlemmer (1 var sygemeldt), alle tre Bestyrelses-medlemmer, de 2 tidligere Landsdagsmænd og 1 af de 3 Æres-medlemmer af Tilsynsraadet, i alt 57 stemmeberettigede Medlemmer.

Efter en længere Drøftelse af Grænsespørgsmaalet, hvorunder de afvigende Anskuelser kom til Orde fra begge Sider, blev der ved Navneopraab afstemt først om følgende af Kloppenborg-Skrumsager foreslaaede Resolution:

„Vælgerforeningen fastholder Selvbestemmelsesretten som den eneste Vej til forsvarlig Løsning af Grænsespørgsmaalet og udtaler med Hensyn til 3. Zone som sin Opfattelse: Den har fuld Tilid til Ententemagternes Ordning og er forvisset om, at vor Sag ordnes paa den bedste Maade gennem den Afgørelse, der træffes af Fredskonferencen. Der bør for Afstemningen tilvejebringes fuld af Klarhed blandt Befolkningen over, at der gennem et Flertal for Danmark tilkendegives Villie til at gaa ind til det danske Folk som fuldt loyale Statsborgere.“

For denne Resolution stemte 22, 1 svarede: „Stemmer ikke!“ 34 stemte imod, og Resolutionen var dermed forkastet.

Derefter blev der afstemt om følgende af Nis Nissen i Viby foreslaaede Resolution:

„Idet vi bringer de allierede og associerede Magter vor dybt-følte Tak for den varme Interesse og store Velvillie, hvormed de omfatter det sønderjydske Spørgsmaal, slutter vi os til den danske Rigsdags Resolution af 12. Maj 1919.“

For denne Resolution stemte 34, 1 svarede: „Stemmer ikke!“ 22 stemte imod.

Det var under den tidligere Drøftelse vedtaget, at der kun skulde offentliggøres et af Repræsentanter for de 5 nordslesvigske Blade udarbejdet Fælles-referat, samt at Vælgerforeningens Aarsmøde skal udsættes til December Maaned, idet man haaber, at Grænsespørgsmaalet saa er ordnet.

Som andet Punkt paa Dagsordenen drøftedes Embedsbesættelserne. Der var Enighed om, at Landets Børn bør foretrækkes, for saa vidt ikke særlige Hensyn krævede en anden Ordning, og at Ansøgerne ikke maatte vrages paa Grund af deres politiske Standpunkt.

Vælgerforeningens næste Møde berammes til 3. Pinsedag, den 10. Juni. Paa dette Møde skal Agitationen for Afstemningen drøftes.

To forsinkede Stemmer. Flensborg, 31. Maj. „Flensb. Av.“ har modtaget følgende: Vi undertegnede Æresmedlemmer af Vælgerforeningens Tilsynsraad, som af Helbredshensyn var forhindrede i at deltage i Mødet i Aabenraa, erklærer herved, at vi slutter os til den af Kloppenborg-Skrumsager foreslaaede Resolution.

Lorenz Poulsen.
E. N. H. Skrumsager.

Tysklands Modforslag om Slesvig. Berlin, 30. Maj. I de tyske Regering med Hensyn til Slesvig, at Begrænsningen af Afstemningsområdet mod Syd falder sammen med den Linie, der betegner Omslagsgrænsen for det

sproglige Flertal, saa at de Kommuner, der i territorielt Sammenhæng har over 50 pCt. danske Indbyggere, skal stemme. Afstemningen finder Sted kommunevis paa samme Dag. De tyske Myndigheder vedbliver at bestaa under Afstemningen, men underordnes under en Kommission, bestaaende af lige mange Tyskere og Danskere med en svensk Opmand.

En dansk Realskole. Brønderslev, 28. Maj. Den gamle Brødre-menheds Skole i Christiansfeldt skal, saa snart Grænsen holdes, ordnes, omdannes til dansk Realskole. Til Leder er antaget Lærer Alfred Jørgensen i Brønderslev.

Et Protestmøde i Slesvig By. Berlin, 30. Maj. Til Wolffs Bureau telegraferes Torsdag fra Slesvig: Paa et stort Møde her blev der i Dag efter et Foredrag af General von Lettow-Vorbeck vedtaget følgende Resolution: Slesvigske Borgere nedlægger energisk Protest mod en Afstemning i 3. Zone, fordi de er Tyskere og vil vedblive at være Tyskere og anser det for en fornærmelig Opfordring til Landsforræderi, naar der kræves en saadan Afstemning af dem.

Et Brev fra et Feriebarn. Nedenstaaende Brev fra et af Feriebørnene fra Aabenraa, en lille 10-Aars Pige, gengives her efter det sønderjydske Blad „Hejmdal“. Vi aftrykker det uden Rettelser for at give interesserede Læsere et Indtryk af, hvordan en lille sønderjydske Pige for-maar at udtrykke sine Tanker paa Dansk, som hun i Skolen aldrig har haft Lejlighed til at lære.

den 22. 5. 19.

Kære Herr K....
Vil nu skrive et Brev her fra Danmark. Det var jo en dejlig Rejse herhen, vi sejlede 5 Timer med Damperen. Da vi saa havde sejlet en halv Time fik vi wer en Kop The og noget Kage. Lidt efter blev der saa Appelsiner delt. Da vi saa kom ind i Svendborg Havn kunde man se at der var Folk som ventede paa Ski-bet. I Husene rundt om ved Stranden hejsede Folk Flag ud for at hilse paa os. Da vi saa kom ind til Bolværket, blev blev Svenborg hilst med et Paar Gange Hurra. Det var saa mange Folk, at de ikke alle kunde faa Plads at staa, saa de maatte ligge dem oppe paa Tagene af Husene. Saa marcherede vi med Musik op til Hotellet, vor Bordet stod dækket med Tallerkener som vi skulde spise Sød-suppe af. Saa fik vi wer 1 Kr. et Stykke Cholade og et Par Stykker Bom. Saa gik Rejsen videre til Ørbæk, i Ørbæk blev vi saa hendet med Vognen, saa kørte vi til Kragelund. Jeg fik en ny Adr. paa Damperen, jeg kom ikke til Sønder sø men til Krage-lund til en Husmand. Det er rigtig morsomt her i Danmark. Her hvor jeg er har de en Pieve paa 12 Aar, men liegesaa stor som jeg. Jeg har i disse Dage lært at køre paa Cykel de er helt morsomt. Jeg har lige faaet et Paar nye Sko og en ny Kjole. I Dag var jeg ude paa Marken for at en Ko men da den saa begynde at løbe blev jeg hange og løb langt bort. Nu ved jeg ikke mere at skrive denne Gang og slutter med mange Hilsner fra Mary Nielsen.

Jeg beder Dem om at hilse Frk. J....
Jeg ved ikke om de kan løse de for jeg er jo ikke vant til at skrive dansk.

Præstegaardene.

Sølg dem!

Et Ord fra Landet.
Maa jeg, som en, der bor i dem, sige min Mening om Præstegaardene, Hr. Redaktør? Lad os dog se at faa dem solgt!

Det vil gøre mange Menne-

sker, og ikke mindst Præstestanden, ondt, at disse gamle Gaarde, der i tidligere Slægtled ofte var Kulturetret i Sognet, skal forsvinde. Men hvem kan finde nogen anden Udvej?

Her ligger de med de store Bygninger, med deres 12 eller 14 eller 16 Værelser og med vidtstrakte Haver, — jeg kender Præstegaardshaver paa fire Tønder Land! Og alt dette skal Præstefamilien holde: her skal nogle nye Bjælker ind, og hist lægges et Stykke Tag, de 39 Fag Vinduer skal males, og saa er der Tapeterne, og Lofterne og Gulvene! Haven skal holdes i synsmæssig Stand (af en Mand til 1 Kr. 25 Øre Timen), alene Hegnet kan sluge Hundreder af Kroner. Og saa det at bo i en herskabelig Bolig uden at have Penge dertil! Større Folkehold til Nutidens Priser eller forslidte Præstekoner, som er kronisk fortvivlede over Husets Størrelse! Og den Gæstfrihed, det indbyder til, og som der aldeles ikke er Raad til, — Tante Malle og Onkel Willy kan ikke begri-be, at man ikke kan have dem hele Sommeren, „for de har jo da virkelig Plads nok!“

Nej, sælg dem, nu, da Jer-

derne alligevel skal bort! Sælg dem helt, og byg Præstefamilien et Hus, som svarer til dens økonomiske Kaar og med en Stump

Det religiøse Liv i Nutidens Skole.

H. C. Frederiksen: Billeder og Tanker fra det religiøse Liv i Nutidens Skole. (Aug. Bangs Forlag).

Anmeldt af Højskolelærer Vilhelm Larsen.

Den gamle Stridsmand for den personlige Skole har skænket os en ny Bog.

Det er nok Nedsættelsen af

den store Skolekommission, der har kaldt ham til Kamp for sine Ideer paany. Det er ingen stor Bog, men en god Bog, fuld af Tanker, som det er værd, ja nødvendigt, at overveje i en Tid, da vi skal tage Stilling til Skole-spørgsmaalet og bestemme Skolens Opgave for Fremtiden: At udvikle Personlighed eller med-dele Kundskaber.

Professor Frederiksen har behandlet en enkelt af Skolens Opgaver, den vigtigste og vanskeligste, nemlig Religionsundervisningen. Han kalder Bogen „Billeder og Tanker fra det religiøse Liv i Nutidens Skole“ og fortæller ud af sit rige Livs Erfaring om Religionsundervisningen i sin egen Sole:

Det gælder ikke om at have Religion som Fag, men som Liv. Liv fødes af Liv, og er Læreren en virkelig Kristen, da kommer Kristendommen ind i Skolen med ham, lige meget, hvad Fag han underviser i. Har'en en Moder fra et levende kristent Hjem sendt et Barn til Skolen, da følger Kristendommen med Barnet derind.

Dog, det er ikke nok med Opbyggelse alene, det er ogsaa godt at vide noget om Gud; thi „det er en Misforstaaelse, at Fromhed værnes bedst ved Udvidenhed, og at Gudsfrøgt og Kundskaber er Fjender“. Uanset Troen har det Værdi, at Børnene faar lært at kende Helten Jesus Kristus. De unge bør høre om Historiens store Mænd og Kvinder, de bør ogsaa høre om den største af dem alle, ham, der omformede hele Verdens Tankegang.

Forfatteren slutter med de Ord, at han vil ikke give Raad, for han er raadlos. Men en Tanke har lyst for ham: Ikke udad for at raadsørge andre og forhandle om Religionens Form; men indad. „Ene med sig selv maa den enkelte træffe Afgørelse under personligt Ansvar“. Netop fordi det er en Folkesag, er det en Samvittighedssag. Ja, lad enhver vende sine Tanker indad og overvej det store Spørgsmaal i Alvor og Inderlighed, da vil det en Dag klares, og den klartseende store Mand eller Kvinde vil tolke Folkets Trang og sige, hvad der bør gøres.

Det er skønne Billeder og Tanker, vor gamle Skolemand skænker os, og vi bør modtage dem med Glæde.

Præstegaardene.

Sølg dem!

Et Ord fra Landet.

Maa jeg, som en, der bor i dem, sige min Mening om Præstegaardene, Hr. Redaktør? Lad os dog se at faa dem solgt!

Det vil gøre mange Menne-sker, og ikke mindst Præstestanden, ondt, at disse gamle Gaarde, der i tidligere Slægtled ofte var Kulturetret i Sognet, skal forsvinde. Men hvem kan finde nogen anden Udvej?

Her ligger de med de store Bygninger, med deres 12 eller 14 eller 16 Værelser og med vidtstrakte Haver, — jeg kender Præstegaardshaver paa fire Tønder Land! Og alt dette skal Præstefamilien holde: her skal nogle nye Bjælker ind, og hist lægges et Stykke Tag, de 39 Fag Vinduer skal males, og saa er der Tapeterne, og Lofterne og Gulvene! Haven skal holdes i synsmæssig Stand (af en Mand til 1 Kr. 25 Øre Timen), alene Hegnet kan sluge Hundreder af Kroner. Og saa det at bo i en herskabelig Bolig uden at have Penge dertil! Større Folkehold til Nutidens Priser eller forslidte Præstekoner, som er kronisk fortvivlede over Husets Størrelse! Og den Gæstfrihed, det indbyder til, og som der aldeles ikke er Raad til, — Tante Malle og Onkel Willy kan ikke begri-be, at man ikke kan have dem hele Sommeren, „for de har jo da virkelig Plads nok!“

Nej, sælg dem, nu, da Jer-

derne alligevel skal bort! Sælg dem helt, og byg Præstefamilien et Hus, som svarer til dens økonomiske Kaar og med en Stump

Have, der kan magtes. Sæt en Skydedør mellem et Par af Stuerne, saa man kan bruge dem samlede til Møder, og byg helle-re for smaa end for stort. For alting — sælg nu ikke Jorden og lad Bygningerne blive — de falder endnu hurtigere sammen og kræver endnu mere Vedligeholdelse, naar de kun delvis bliver brugte.

Det er ikke disse Liniers Hensigt at klage over Præsters Kaar og vanskelige Lod, — aldeles ikke. Men der skal være en Mening i al Ting, og man kan nu

ikke blive ved med at klippe Mennesker for deres Indtægter, som det skete f. Eks. ved Tien-deloven, og alligevel forlange, at de skal bo i og vedligeholde tidligere Tidens store og kostbare Hjem.

Der er adskilligt stille Mis-mod for Tiden i danske Præstefamilier. Den kommer for en Del netop deraf, at man bliver ved med at lade dem bo i Præstegaardene, efter at have be-røvet dem Forudsætningerne for at kunne bo der.

D.

Kvitteringer.

Japamissionen.

Før kvitteret, se Kbl. Nr. 27	\$626.66
Hamlin, Ia., Mrs. Regine Petersen	2.00
Boelus, Nebr., Paul Andersen	5.00
Denver, Colo., Lars Andersen, Missionen \$25; Stud. Imai \$75	100.00
Coulter, Ia., E. M. Andersen, i Favør af en Stud. i Japan	75.00
Harlan, Ia., Immanuel's Mgh.	72.00
Ringsted, Ia., en unævnt	15.00
Kimballton, Ia., Bethania Mgh.	48.20
Audubon, Ia., Ebenezer Mgh. H. C. Hansen og Hustru Tyler, Minn., et Takoffer fra Mrs. Niels Olsen da hendes Søn er kommen uskadt hjem fra Krigen	10.00
Tilsammen	\$963.86

Indianermissionen:

Før kvitteret se Kbl. Nr. 27	\$344.77
Hamlin, Ia., Mrs. Regine Petersen	2.00
Racine, Wis., Mrs. Lars Mogensen	2.00
Denver, Colo., Lars Andersen	25.00
Ringsted, Ia., en unævnt	10.00
Audubon, Ia., Ebenezer Mgh. H. C. Hansen og Hustru Tyler, Minn., et Takoffer fra Mrs. Olsen da hendes Søn er kommen uskadt hjem fra Krigen	10.00
Tilsammen	\$403.77

Indremissionen:

Før kvitteret, se Kbl. Nr. 27	\$726.00
Hamlin, Ia., Mrs. Regine Petersen	1.00
Boelus, Nebr., Paul Andersen	5.00
Ringsted, Ia., en unævnt	10.00
Audubon, Ia., Ebenezer Mgh., H. C. Hansen og Hustru Tyler, Minn., et Takoffer fra Mrs. Niels Olsen da hendes Søn er kommen uskadt hjem fra Krigen	10.00
Tilsammen	\$772.00

Utahmissionen:

Før kvitteret se Kbl. Nr. 27	\$167.05
Racine, Wis., Mrs. Lars Mogensen	1.00
Millton, Wis., Den danske luth: Kv.	15.00
Denver, Colo., Lars Andersen	25.00
Ringsted, Ia., ved et Møde af Pastor J. C. Carlsen	20.80
Giffillan, Minn., Bethania Mgh.	12.50
Evan, Minn., Fredsminde Mgh.	9.00
Evan, Minn., St. Matth. Mgh.	10.35
Sleepy Eye, Minn., St. Joh. Mgh.	7.15
Tyler, Minn., et Takoffer fra Mrs. Niels Olsen da hendes Søn er kommen uskadt hjem fra Krigen	10.00
Tilsammen	\$277.85

Skolekassen:

Før kvitteret, se Kbl. Nr. 27	\$88.00
Tyler, Minn., et Takoffer fra Mrs. Niels Olsen da hendes Søn er kommen uskadt hjem fra Krigen	10.00
Tilsammen	\$98.00

Jødemissionen:

Før kvitteret se Kbl. Nr. 27	\$11.00
Racine, Wis., Mrs. Lars Mogensen	2.00
Omaha, Nebr., K. L. Holmstrand	16.00
Tilsammen	\$29.00

Til Køb af mere Land ved Skolen:

Før kvitteret se Kbl. Nr. 27	\$2100.25
Kimballton, Iowa, Bethania Mgh., Anders H. Andersen	10.00
Tilsammen	\$2110.25

Queensland-Missionen:

Før kvitteret se Kbl. Nr. 27	\$61.00
Denver, Colo., Lars Andersen	25.00
Hartland, Wis., en Kollekt	12.75
Ellendale, Minn., Mrs. Newgaard	2.00
Audubon, Ia., Ebenezer Mgh. H. C. Hansen og Hustru	10.00
Tilsammen	\$110.75

Blair, Nebr., den 5. Juli, 1919.

Med Tak modtaget! Otto Hansen,

WAR SAVINGS STAMPS DELIVERED TO YOUR HOME

Tear Out—Fill In—Hand Letter-Carrier—or Mail to Post Office

TO THE LOCAL POSTMASTER:—Kindly have letter-carrier deliver to me on _____ for which I will pay on delivery:

(State number wanted) \$5. U. S. WAR-SAVINGS STAMPS at \$ _____ each

(State number wanted) 25c. U. S. THRIFT STAMPS at 25c. each.

Name _____

Address _____

W.S.S.
WAR SAVINGS STAMPS
ISSUED BY THE
UNITED STATES
GOVERNMENT

W. S. S. COST DURING 1918			
April	\$4.15	July	\$4.18
May	4.16	Aug.	4.19
June	4.17	Sept.	4.20
		Oct.	4.21
		Nov.	4.22
		Dec.	4.23

W. S. S. WORTH \$5.00 JANUARY 1, 1923